

Natuur Ambitie Grote Wateren Factsheet Vreugderijkerwaard

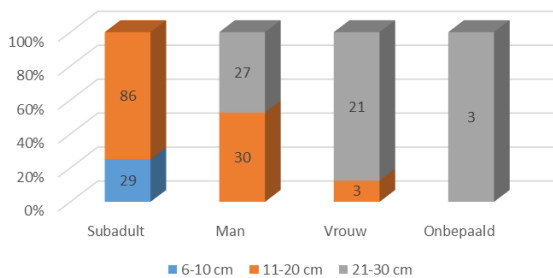
Fabrice Ottburg, Dennis Lammertsma, Gilbert Maas, John Janssen en Alex Schotman

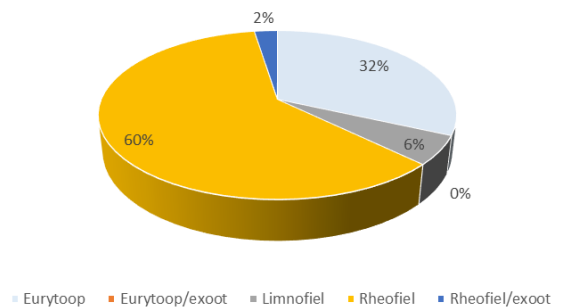
Aanleiding

In het kader van ruimte voor de rivier zijn in het verleden meerdere stromende nevengeulen gerealiseerd in de Vreugderijkerwaard. Destijds zijn hier geen concrete ecologische doelen aan verbonden. Binnen NAGW is in 2018 en 2019 gekeken wat de ecologische effectiviteit van de maatregel is ofwel welke natuurwaarden zijn in de stromende nevengeulen e.o. aangetroffen?

Grote modderkruipers
buitendijks Vreugderijkerwaard (n 199)

Vreugderijkerwaard

Vissen

in totaal zijn 5.037 vissen gevangen. In de meestromende nevengeulen zijn de meest voorkomende soorten de alver (n 1902), baars (n 1166) en winde (n 1132). Het aandeel exoten is met 2% gering. Buiten de meestromende nevengeulen in het laagdynamisch moerashabitat zijn 199 grote modderkruipers (rechts) buitendijks vast gesteld op twee locaties, een bijzondere situatie.

Natuur Ambitie Grote Wateren

Factsheet Vreugderijkerwaard

Bever & Otter

In 2019 was de bever incidenteel aanwezig in de Vreugderijkerwaard. Er zijn veel oude sporen gevonden, maar recent is in de omgeving een bever dood gereden. Verwacht wordt dat het gebied op korte termijn weer gekoloniseerd wordt door een beverfamilie. De otter komt voor in de Vreugderijkerwaard en heeft zich hier mogelijk permanent gevestigd. Naast loopsporen en spraints (keutels) is ook een dagrustplaats gevonden.

Loopspoor van de otter op de oever van een nevengeul.

Vegetatie

langs de meestromende nevengeulen zijn goed ontwikkelde pioniersvegetaties aanwezig van habitattype 3270 'Slikkige rivieroeveren' met bijzonderheden als bruin cypergras en slijkgroen. Dankzij de vlakke oevers en de waterdynamiek. Voor het stroomdalgrasland, habitattype 6120, heeft het vergroten van de begrazingseenheid sinds de aanleg van de meestromende nevengeulen in eerste instantie geleid tot een iets mindere kwaliteit van het stroomdalgrasland. De laatste vijf jaar lijkt de kwaliteit stabiel te zijn en mogelijk pakken de droge zomers zelfs gunstig uit voor dit habitattype, omdat ze eenjarige pionierssoorten bevoordelen ten opzichte van overblijvende grassen (meer openheid). Mogelijk treedt op langer termijn door de verbreding van het rivierbed (lees meestromende nevengeulen) minder inundatie van het grasland op, waardoor minder buffering optreedt met rivierwater en dit zich uit in een verslechtering van de kwaliteit van dit habitattype.

Amfibieën

Ondanks de gunstige ligging en het aanwezige habitat in de Vreugderijkerwaard is het opvallend dat hier geen rugstreeppadden (foto rechts) voorkomen. Een kenmerkende soort voor het rivierengebied. Ook de beheerder Natuurmonumenten heeft aangegeven in de Vreugderijkerwaard nog nooit rugstreeppadden te hebben gehoord of gezien. Wel zijn tientallen tot 100-den groene kikkers en enkele bruine kikkers gevonden.

Natuur Ambitie Grote Wateren

Factsheet Vreugderijkerwaard

Inrichting i.r.t. tot droogte en intensiteit van begrazing

In de Vreugderijkerwaard is de begrazingsdruk met runderen en paarden te hoog. Verjonging van de aanwezige kleine oobos opstanden komt niet van de grond. Het oude oobos vervalt in de huidige situatie en het is een kwestie van tijd voordat het verdwenen is, tenzij de oobospercelen worden uitgerasterd. Daarnaast zijn er ook plekken langs oevers waar wel jonge bosopslag is, maar ook hier is de begrazingsdruk te hoog.

Grote modderkruipers buitendijks, aandacht voor beheer

Middenin de Vreugderijkerwaard liggen twee belangrijke en bijzondere laag-dynamische milieu's waarin grote modderkruipers voorkomen.

Vooraf het beheer of beter gezegd het NIET toepassen van beheer is hier van belang. Kappen of schonen van en rondom de locaties is hier uit den boze, omdat anders de grote modderkruipers in deze bijzondere buitendijkse locaties bij hoogwater uitspoelen. INDIEN er toch beheerd dient te worden, dan gefaseerd in ruimte en tijd op basis van een vooraf vastgesteld beheerplan met de ecooloog van Natuurmonumenten.

Vogels

Dankzij de meestromende nevengeulen heeft de Vreugderijkerwaard zich zeer goed ontwikkeld voor broedvogels en niet-broedvogels. Bij de broedvogels valt op de aanwezigheid van een visdiefkolonie, grote aantallen van rietgors, gele kwikstaart en graspieper. Voor de niet-broedvogels vallen de grote aantallen ganzen en eenden op, zoals krakeend, bergeend, wintertaling en kuifeend. Ook komen er veel verschillende stellopers als goudplevieren, Kieviten en tureluurs voor. Bijzonder was de exotische verschijning van één Europese flamingo en de vele tientallen casarca eenden.

